

THE ARTICLE SHOWS THE ASPECTS OF THE USING OF THE EDUCATIONAL PROGRAM SOCRATES-ERASMUS IN THE SYSTEM OF THE PREPARATION OF THE SPECIALISTS IN THE PHYSICAL EDUCATION AND SPORT

Annotation. The article shows the aspects of the using of the educational program Socrates-Erasmus in the system of the preparation of the specialists in the physical education and sport.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ В УКРАЇНІ СПОРТИВНОГО РУХУ ГЛУХИХ ТА СЛІПИХ СПОРТСМЕНІВ

Ольга РИМАР

Львівський державний інститут фізичної культури

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сучасному етапі розвитку суспільства особливого значення набуває проблема інтеграції людей з відхиленнями в розумовому і фізичному розвитку в соціум. Адаптивна фізична культура і спорт інвалідів сприяють повному розкриттю фізичних можливостей, дозволяють відчувати почуття радості, повноти життя. Людина, що має відхилення у фізичному розвитку, з допомогою фізичної культури і спорту отримує можливість самореалізуватися, вдосконалитися як особистість, розширити соціальні контакти.

Сьогодні фізкультурно-спортивний рух серед інвалідів набув масового характеру і перспективний напрямок для осіб з різними фізичними та психічними вадами, що має велику гуманну значимість в сучасному спортивному русі [1].

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, майже один відсоток населення земної кулі є інвалідом. В одних країнах цей показник менший, в інших – більший, але в цілому світі є люди з вадами у здоров'ї. А це означає, що навколишнє середовище вони змушені сприймати інакше, аніж більшість населення. Глухота позбавила багатьох людей можливості нормального спілкування, обміном думками, сліпота – звичного сприйняття світу.

Ми поставили собі за мету проаналізувати особливості організації та функціонування спортивного руху серед глухих та сліпих спортсменів в Україні.

Основними методами дослідження були: аналіз літературних джерел; аналіз документів; опитування та порівняльно-історичний метод.

Результати роботи. Кілька тисячоліть історії людства залишили переконливе свідчення того, що відсутність слуху та зору залишила багатьох людей з цією вадою на узбіччі цивілізаційних процесів та не давала можливості проявити себе. Про тяжку долю глухих та сліпих можна дізнатися з Біблії, наші далекі предки появу на світ таких дітей вважали покарою найвищих сил. У Галлії їх приносили в жертву богам, а в Спарті їх позбавляли права на життя. В епоху Середньовіччя така тяжка недуга викликала чимало недобрих розмов [2]. Царський уряд Росії, (а в складі перебувала й більша частина України), спеціальним законодавством ставив глухонімих та сліпих людей в один ряд з божевільними, що потребували постійної опіки. Принагідно наведемо витяг

зі статті Зводу законів, якими регламентувалося становище таких людей у той час: "Глухонімі й сліпі перебувають під опікою до 21-го року. Коли виповниться зазначений вік, вони можуть пройти огляд у медичному відділенні в присутності губерньського правління, приписаного законом для огляду божевільних".

Про об'єднання у свої товариства в ті часи не могло бути й мови. Але люди позбавлені слуху та зору, прагнули об'єднатися, щоб активніше боротися з однаковими труднощами, викликаними спільною недугою, відстоювати свої права й інтереси, підвищувати свій культурний рівень. Однак впродовж багатьох років, з огляду на становлення керівної верхівки суспільства до людей з вадами слуху та з вадами зору, таке було просто неможливе [3].

Лише в XIX столітті для глухих було створено абетку, завдяки якій за допомогою жестів такі люди могли спілкуватися між собою. Відразу почали створюватися товариства, об'єднання для людей з вадами слуху, аби спільно розв'язувати свої проблеми. Технічна революція і соціальні чинники минулого століття лише прискорили цей процес. У Європі та Америці людей з вадами слуху перестали сприймати як якийсь окремих контингент, вони повноцінно вливалися у тогочасне суспільство і вносили посильний внесок у його розвиток.

Глухим та сліпим, в Україні в цьому плані завжди було важче, оскільки держава впродовж довгого періоду перебувала у складі різних імперій [4].

Українська держава, яка виникла на зламі 1917-1918 р.р., одразу була втягнута у військові чвари, тому законодавчо захистити людей з різними фізичними вадами не могла. Ні Центральна Рада, ні Гетьманщина, ані Директорія в умовах військового лихоліття не змогли подбати про людей з вадами слуху та вадами зору. Війни неухильно збільшували кількість калік, на тлі яких глухі просто губилися. Але люди з вадами слуху намагалися створювати свої організації [5].

Та все ж у 20-х роках XX століття починає формуватися фізкультурно-спортивний рух серед неповносправних України. А саме серед осіб з вадами слуху, а у 30-х роках – з вадами зору.

Саме тоді було засновано школи для глухонімих та сліпих дітей – в Києві, Одесі, Харкові, Сімферополі. Відомостей про те, як в цих школах провадилося фізкультурне виховання дітей, немає.

З кінця 20-х років XX століття в Україні створюється мережа спортивних організацій глухих. Відкриваються клуби глухонімих, де поряд з іншими гуртками організовуються фізкультурні секції з різних видів спорту: гімнастики, легкої атлетики, футболу, шашок, шахів.

Перша спроба проведення Всеукраїнських змагань серед осіб з вадами слуху було здійснено в 1927 році на змаганнях з легкої атлетики [4].

З 1932 року проводяться Всеукраїнські спартакіади глухонімих з різних видів спорту.

У 1933 році створюється Українське товариство глухих (УТОГ), яке з перших днів створення приділяло значну увагу питанню фізкультурно-спортивної активності серед своїх членів. З метою залучення інвалідів з вадами слуху до занять фізичною культурою і спортом на промислових підприємствах створюється мережа спортивних секцій. Фінансування здійснювалося за рахунок УТОГ: організація і проведення навчально-тренувальних зборів обласних та республіканських змагань серед інвалідів по слуху, а також делегування українських спортивних команд на всесоюзні і міжнародні змагання [6].

У 1934 році було створено громадське об'єднання Українське товариство сліпих (УТОС) структура якого була подібною до УТОГ [7].

У 1940-1945 роках у зв'язку з напруженим воєнним становищем змагання, як і будь-які інші спортивні заходи серед неповносправних не проводились.

Після закінчення Другої світової війни фізкультурно-спортивний рух серед глухонімих та сліпих України налагоджується знову. При клубах глухонімих створюються легкоатлетичні, футбольні, шахові секції, починають проводитись змагання на першість УТОГ, створюються окремі секції волейболу та баскетболу [5].

При клубах сліпих створюються спортивні секції з шахів, шашок, плавання, легкої атлетики, ролінгболу, боротьби, спортивної гімнастики, туризму, велоспорту, веслування [7].

Спортсмени УТОГ та УТОС починають впевнено змагатися на всесоюзній арені. Беруть участь у чемпіонатах СРСР, першостях з різних видів спорту.

Зокрема, українські спортсмени з вадами зору у складі СРСР змагаються у Міжнародних шахових олімпіадах в період з 1960 по 1988 роки.

Принадно зауважимо, що змаганнями найвищого рангу для спортсменів з вадами слуху є Всесвітні ігри глухих (сьогодні Дефлімпійські ігри), а для спортсменів з вадами зору – це Параолімпійські ігри, оскільки своїх окремих змагань вони не мають.

У 1957 році збірна команда СРСР вперше брала участь у VIII Всесвітніх іграх глухих, що проходили у Мілані і з того часу постійно приймає участь у цих змаганнях. На цих Іграх особливо відзначилися українські спортсмени завоювавши загалом шість золотих та одну бронзову медалі. Це такі українські легкоатлети Фаїна Антонова, Микола Здот, Анатолій Симоненко [3].

У 1988 році збірна команда СРСР вперше бере участь у Параолімпійських іграх у Сеулі. Троє спортсменів з вадами зору України завоювали 3 золотих нагороди, що свідчить про високу спортивну підготовку наших спортсменів.

Після проголошення незалежності України, у 1992 році створюється юридично незалежна спортивна федерація глухих України (СФГУ). В обласних центрах України відповідно створюються обласні спортивні федерації глухих [4].

І у 1993 році збірна команда глухих України вперше виступила окремою командою на XVII Всесвітніх літніх іграх глухих, що відбувалися в Софії (Болгарія). А з 1996 року Україна бере участь у Параолімпійських іграх самостійною командою.

З 1996 року за розвиток і функціонування спорту серед інвалідів відповідає державна організація Український центр фізичної культури і спорту інвалідів "Інваспорт", яка проводить підготовчу роботу серед інвалідів, залучає їх до спортивних секцій, організовує змагання та спартакіади для спортсменів різного віку, проте серед осіб з вадами слуху, й надалі проводяться змагання з різних видів спорту: легкої атлетики, настільного тенісу, футболу, плавання, шахів, спортивного орієнтування [3].

Висновки. Українське товариство глухих та Українське товариство сліпих були одними з перших організацій, які займалися розвитком спорту серед неповносправних осіб в Україні. На ці організації покладалися обов'язки щодо підготовки, формування та участі українських спортивних команд у всесоюзних та міжнародних змаганнях. І хоча на сьогоднішній день фізкультурно-спортивна робота УТОГу та УТОСу відійшла на другий план, проте саме ці товариства здійснили вагомий внесок у розвиток українського фізкультурно-спортивного руху серед інвалідів.

Література

1. Рубцова Н.О. К проблеме формирования инфраструктуры системы физической культуры и спорта для инвалидов // Теория и практика физической культуры. – 1998. – №1. – С. 41-44.
2. Durstine J.L. Relationship between Physical Activity and Helth in Persons with Disabilities, US. Department of Helth and Human Services, Public Helth Services, National Institute of Helth, National Institute of child Helth and Human Development, NCMRR Paraolympic Congress Proceedings, 1996. - P. 48-49.
3. Рymar О.В. Спорт неповносправних: історія та сучасність. - Львів, 2001. – 56 с.
4. Варв'янський С. Соціально-гуманітарні й організаційні аспекти розвитку інвалідного спорту в Україні // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. праць за ред. С.С. Єрмакова. - Харків: ХДАДМ (ХХПІ), 2002. - №1. – С. 31-35.
5. УТОГ. Чуємо серцем: Бюл. Українського товариства глухих. Львів, 2002. – 58 с.
6. Витяг зі статуту спортивної федерації глухих України. – К., 1994. – 7 с.
7. Витяг зі статуту федерації спорту сліпих. - К., 1994 р. – 6 с.

PECULIARITY OF THE FUNCTION SPORT MOVEMENT IN UKRAINE FOR THE PEOPLE WITH A HEAVING AND SIGHT DEFECTS

Olga RYMAR

L'viv State Institution of Physical Culture

The peculiarities of the Development and function of the organizations for people with defects of sight and for people with the defects of heaving in Ukraine are discussed.

ОСОБЛИВОСТІ ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРІВ ХІМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

В. РОДИГІНА

*Національний технічний університет
"Харківський політехнічний інститут"*

Постановка проблеми. Майбутнє незалежної України, її соціально – економічний, науковий, культурний розвиток, значною мірою залежить від рівня підготовки фахівців з вищою освітою в різних областях народного господарства. Здоров'я студентів, на рівні з їх соціальною зрілістю складає необхідні умови для успішного навчання у вищому навчальному закладі, що у результаті позначається на рівні професійної придатності.

Традиційно складені у ВНЗ організаційно – методичні форми рішення оздоровчих задач покладаються переважно на кафедри фізичного виховання.